

Напоследък не един или два коментара за политическите събитията в България през последната половин година се свързват с влиянието на руската политика у нас и стратегическите интереси на Москва, с които страната ни е превърната в заложник, а днешните управляващи – сервилните изпълнители на руската воля.

Как Русия днес реализира своите планове и цели, на какво се крепи властта на Кремъл и защо политиката на Запада търпи провал? Отговор на тези въпроси могат да бъдат намерени в книгата на **Едуард Лукас „Новата студена война”**, която представям тази

[електронната](#)

[библиотека](#)

Н

а
desebg.com

Дългогодишният кореспондент на сп. „Икономист” в Русия предлага един много точен анализ на случилото се в бившия Съветски съюз в годините на разпада му в началото на 90-те години на XX век, през раждането на руските олигарси около президента Елцин до изграждането на новия безотказен властовия механизъм при бившия сътрудник на КГБ Владимир Путин.

Това е „новата студена война”, която по думите на политолога Иван Кръстев, автор на предговора към изданието, се води с пари, природни ресурси, дипломация и пропаганда. Идеологическият конфликт на новата студена война е между невярващия в закона руски национализъм и западния мултилатерализъм. Посланието на автора е, че Западът губи тази нова война и като че ли не си дава сметка, че тя е започнала.

Зад кулисите на новата студена война, която Русия печели

Написано от Христо Христов
Неделя, 28 Юли 2013 09:53

За онези, които не са запознати с книгата на британския журналист Едуард Лукас, когато тя се появи в България през 2008 г., тя ще бъде още по-интересна, защото четейки я те ще могат да се убедят в правотата на авторовите изводи по отношение на руската политика и реализирането ѝ през последните пет години.

„Ако наистина има страна, в която появата на тази книга е важна, то тази страна е България”, посочва Иван Кръстев. – Ако вярваме на социологическите проучвания, българското обществено мнение е най-проруското обществено мнение в Европа... Това, което отсъства в българския дебат, е един критичен поглед към политическите процеси в Русия”. За разлика от България с появата си през 2008 г. книгата на Едуард Лукас се превърна в бестселър в балтийските републики, Полша и Грузия. Неговият анализ на ситуацията до голяма степен отразява начина, по който обществата в тези страни гледат на случващото се в Русия и в отношенията между Москва и Запада.

Естествено за журналиста Лукас е да започне книгата си с едно от най-черните събития за свободата на словото в Русия – убийството на журналистката Анна Политковская през 2006 г. Най-категоричният критик на политиката на Путин за смазване на бунтовниците в сепаратистка Чечения е убит в деня, в който руският президент навършва 54 години (подобен „своеобразен” подарък поднася Държавна сигурност на водача на БКП Тодор Живков на 7 септември 1978 г. с покушението срещу писателя Георги Марков на моста „Ватерло” в Лондон).

За по-малко от месец през есента на 2006 г. последва друго знаково убийство – този път на критик на Путин, направил опит да се потърси спасение на Запад. В Лондон е чрез рядък радиоактивен изотоп е отровен Александър Литвиненко, бивш офицер от Федералната служба за сигурност.

„Двете убийства и реакцията на Кремъл са симптоматични за темата на тези книга: директната заплаха, пред която сега Русия изправя не само собствените си граждани, но и тези извън нея”, пише Едуард Лукас.

Две десетилетия, след разрушаването на комунизма в Съветския съюз Русия се е върнала към поведението си от онази епоха с презрително незачитане на нормите на Запада. Едуард Лукас е откровен за причината: „Въпреки това външният свят не обръща достатъчно внимание и продължава да нехае отчасти поради алчност и склонност към самозалъгване и отчасти поради това, че вниманието му е насочено

другаде”.

Авторът проследява заблудите на Запада след 1991 г., когато е убеден, че Русия постепенно ще се превърне в нормална държава. Първите мрачни признаци се появяват по времето на Борис Елцин. Той слага край на съветския терор в страната и чужбина. Задачата на Елцин и неговите съюзници се оказва непосилна.

„Реформаторите” са некомпетентни, слаби и най-вече подкупни. „Когато те се провалиха Русия падна в ръцете на хора, водени от егоистичен стремеж за пари и власт, а не от идейно желание да направят страната си просперираща и свобода. Тези хищнически настроени магнати нарекоха себе си „олигарси”, пише Лукас. По думите му в среда на беззаконие финансовата и политическата корупция се превърнаха в повсеместно явление. Тайните служби от съветската ера изпълзват отново от мрака и донасят своите ценности и навици – авторитаризма и ксенофобията.

Особено ценна и актуална е главата „Политика на тръбопроводите: заплаха и реалност”. В нея авторът проследява как Путин поставя енергийната политика в центъра на руската дипломация. Целта за добив на природни ресурси е Русия да засили своите геополитически позиции. Кремъл иска да попречи на европейските страни да разнообразяват своите източници на енергийни доставки, особено на природен газ. Това става чрез подсилване на хватката върху международния пазар; придобиване на „активи надолу по снабдителната верига”, дистрибуторски и складови активи в западни страни. И накрая използва всичко това за упражняване на политически натиск.

Според думите на Путин:

„Газопроводната система е създадена от Съветския съюз. Ние възнамеряваме да запазим държавния контрол върху системата за транспортиране на природен газ и над „Газпром”. Няма да разделяме „Газпром”. Европейската комисия не трябва да си прави никакви илюзии. В газовия сектор те ще трябва да си имат работа с държавата.”

Европа и зависимостта от руския газ. От потреблението на природен газ в Европа 60 процента са от внос и почти половината от това количество минава през Русия. През следващите 20 години, поне според някои предвиждания, делът на вноса ще нарасне до 80 процента, тъй като собственото производство на Европа ще намалява. Проблемът за тази руска енергийна зависимост е сериозен. Ето изражението на вноса на руски газ за някои европейски страни в проценти:

Швейцария – 13%;

Нидерландия – 17%;

Франция – 23%;

Зад кулисите на новата студена война, която Русия печели

Написано от Христо Христов
Неделя, 28 Юли 2013 09:53

Италия – 32%;
Германия – 40%;
Словения – 51%;
Румъния – 63%;
Полша – 63%;
Чехия – 75%;
Унгария – 77%;
Австрия – 78%;
Гърция – 84%;
България – 100%;
Словакия – 100%;
Финландия – 100%;
Естония – 100%;
Латвия – 100%;
Литва – 100%.

Европейските политици виждам проблема, но не са направили много в разрешаването му. Започналия през 2000 г. „енергиен диалог” ЕС-Русия се основава на идеята, че Русия ще либерализира прогресивно енергийните си пазари. Вместо това се случва тъкмо обратното и Путин неколккратно дава да се разбере, че Русия няма да ратифицира Енергийната харта, която наред с другите неща, ще демонополизира нейните петролопроводни и газопроводи.

Целите, които Русия преследва, чрез енергийната си политика се преследват със забележителна бързина. В тази игра Москва е опитен в битките гротмайстор, който играе едновременно срещу няколко невнимателни и заети с дребни разпри помежду си аматьори. Докато това не се промени Русия винаги ще печели.

Едуард Лукас, „Новата студена война”, ИК „Прозорец”, 2008 г., 365 страници.